Bilaga 3. Kulturhistorisk utredning och skötselplan

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

2004-12-15 Dnr: 435-3846-03

Jan Helmer Gustafsson
018-19 52 21
jhgu@c.lst.se

Kulturhistorisk utredning

Den kulturhistoriska utredningen har utförts av Sven-Olof Borgegård, Ekologiplan, som även medverkat i arbetet med skötselplanen.

LINGNÅRE

kustbosättning under vikingatid och medeltid

Bakgrund

Lingnåre, i Hållnäs socken Uppland, rymmer ett i stora delar bevarat kulturlandskap framvuxet under vikingatid och äldre medeltid. Här har de tidiga kolonisatörernas spår efter bostäder, odlingar och gravplatser bevarats, möjliga för dagens människor att återupptäcka.

I Hållnäsområdet genomfördes under 1980-talet ett tvärvetenskapligt forskningsprojekt det s.k. "Barknåre-projektet" av bl. a arkeologen Anders Broberg, kvartärgeologen Håkan Ranheden, kulturgeografen Bengt Windelhed och kulturgeografen Einar Stridsberg. Ett av syftena med projektet var att öka kunskaperna om långsiktiga förändringar i ålderdomliga kulturlandskap.

Sedan 1994 har länsstyrelsen utrett förutsättningarna för bevarande och skötsel i olika former av miljön vid Lingnåre. Flera träffar och offentliga informationsmöten har hållits i bygden, senast våren 2003 med berörda markägare för att diskutera möjligheterna att genom bildande av ett kulturreservat säkerställa ett långsiktigt bevarande.

Bedömningar av Lingnåre i länsstyrelsens inventeringar:
- riksintresse för kulturmiljövården.
- högsta värde i Uppsala läns kulturmiljövårdsprogram
- högt naturvärde i länets naturvårdsprogram.
- högsta värde i programmet för bevarande av odlingslandskapet i Uppsala län.

Några av de centralt belägna åkrarna hålls idag öppna genom slåtter och har lågt produktionsvärde ur jordbrukssynpunkt. Delar av Lingnåre äng har för ca 15 år sedan planterats igen med gran. Betet har upphört i området och markerna kräver stödåtgärder för att återfå önskvärd hävd.

Kulturhistorisk utveckling i Hållnäs

Den norduppländska Hållnäshalvön är en flack skogsbygd med insprängda jordbruksbyar med småskaliga odlingsmarker. Halvön ligger i huvudsak under 15-meters nivån. Landskapet sluttar svagt mot norr och öster. Den östra delen av halvön ligger under 10-metersnivån. De lösa jordlagren är mycket kalkrika som en följd av inlandsisens transport av kalkmaterial från södra Bottenhavet.
Man beräknar att strandförskjutningen i Hållnäs är 0,65 meter/århundrade. Omkring år 800 e.Kr bör havsnivån ha legat nära 7,5 m över dagens nivå. Flertalet bosättningar från förhistorisk tid återfinns invid den tidiga vikingatidens strandlinje. De stora fjärdar, som sträckt sig djupt in i landet, har utgjorts av stora arealer grunda vattenytor. Bebyggelsen förlorade under vikingatid och tidig medeltid direktkontakt med havet. Man fick i stället tillgång på betydande arealer våtmark. Strandförskjutningen medförde att landskapet försumpats och att fjärdar och vikar förvandlats till grunda insjöar och kärr.

De kända fornlämningarna i Hållnäs socken utgörs främst av närmare 600 gravar fördelade på 22 gravfält av varierande storlek. Merparten av gravfälten tillkom troligen under vikingatid. Lokaliseringen av de vikingatida gravfälten, som också speglar bebyggelsens läge, visar att man vid valet av boplats strävat efter strandkontakt men i skyddat läge för det öppna havet. I anslutning till det grunda fjärdlandskapet med våtmarker som blev till stora slåtterområden. Ensamgårdar utvecklades på områden belägna över 10 m nivån, såsom i Barknåre och Lingnåre.

Den förhistoriska och medeltida bebyggelsen i Hållnäs, såväl som på andra håll i Mälardalen, har till en betydande del baserat sin försörjning på animalieproduktion. Därför har man varit beroende av stora arealer slåttermarker som kom att ligga såväl nära bebyggelsen som på längre avstånd. På de små åkrarna i Hållnäs odlades främst korn ända in på 1600-talet.

Befolkningen i Hållnäs uppgick under vikingatiden till ca 120-150 personer, varav ungefär en tredjedel antas ha varit barn under 12-14 år. Under mitten av 1500-talet var den sammanlagda vuxna befolkningen omkring 250 personer. Hållnäs hade troligen redan omkring år 1300 uppnått det befolkningstal som därefter förblev oförändrat ända fram till slutet av 1500-talet.

För att få en uppfattning om gårdarnas boskapsbestånd, om jakt och fiske och dess betydelse för försörjningen har det tillgängliga djurbensmaterialet i hushålls- och slaktavfall undersökts. Hälften av benmaterialet från den vikingatida gården i Lingnåre kommer från husdjur och hälften från fisk, fågel och småvilt. Benmaterial från den medeltida gården bestod till 80% av fisk, fågel och småvilt. Fisket var under vikingatiden inriktat på åtminstone ett tiotal arter från såväl det grunda sjö- som fjärdlandskapet i närområdet. Även jakt på sjöfågel bör ha bedrivits både inom närområdet och i den några kilometer avlägsna ytterskärgården. Sälfångstens betydelse kan inte avläsas i benmaterialet. Det kan bero på att dödade djur slaktats och styckats på jaktplatserna. En annan väsentlig födokälla var sannolikt äggfångsten som inte ger något utslag i avfallsresterna. I de vidsträckta skogarna söder om Lingnåre har möjligheterna varit goda till jakt på småvilt och fågel.

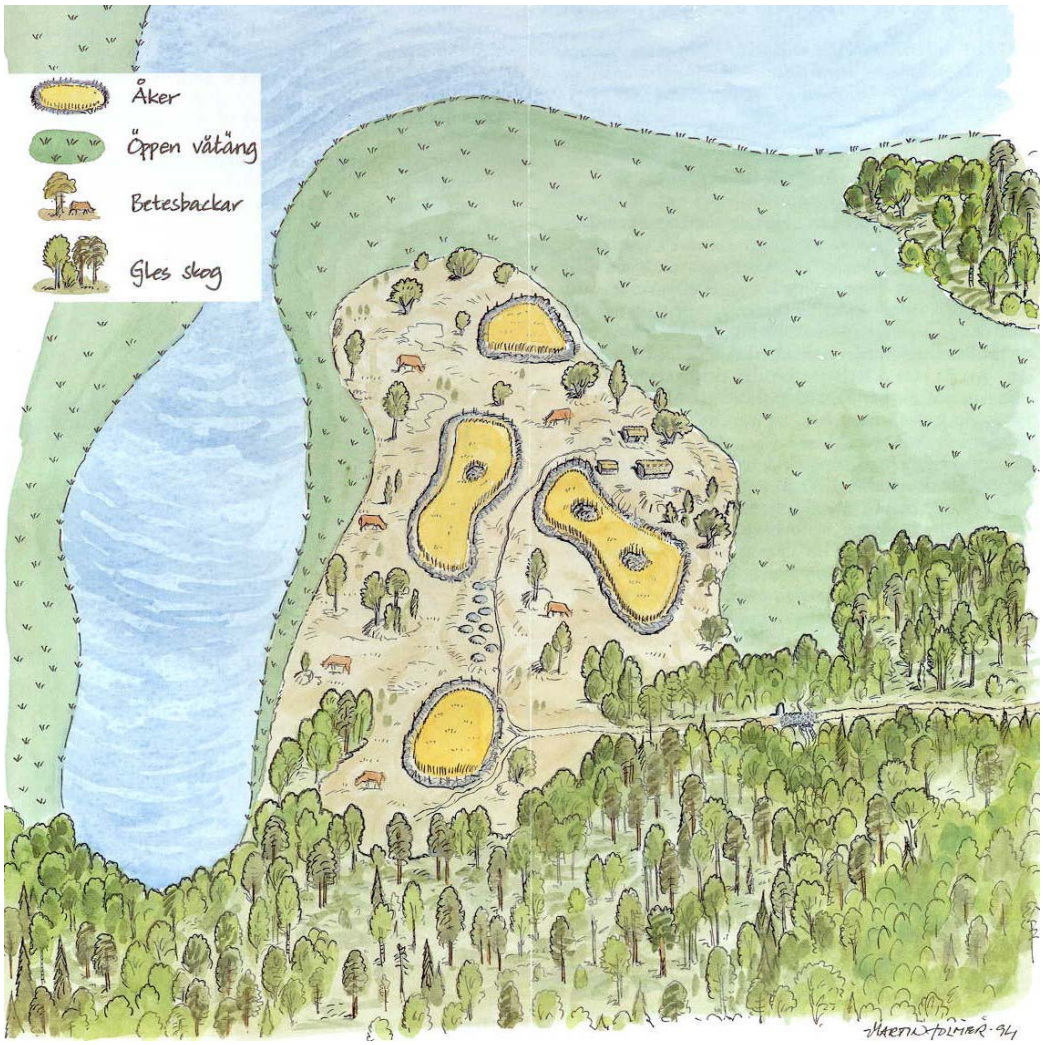

Rekonstruktion av den vikingatida boplatsen vid Lingnåre.

En vinterstallad djurbesättning under vikingatiden kan ha haft följande sammansättning: 1 häst, 6 nöt och kvigor, 8 får eller getter, 1 svin samt 1 kalv och 3 lamm eller killingar, dessutom ett okänt antal höns. Husdjuren behövde foder för att överleva vintern och ängsområden som gav vinterfoder fanns i överflöd. Olika typer av naturliga ängsmarker har utnyttjats under förhistorisk tid. För att täcka fodermängden för den uppräknade djurbesättningen krävdes en strandängs- eller våtmarksareal på ca 17 hektar.

Odling av korn har skett på torra, sandiga och gödslade jordar i ensädesbruk. Inom en radie på ca 250 meter från den vikingatida boplatsen i Lingnåre finns en potentiell åkerareal på ca 1 hektar. Om hela den arealen var brukad samtidigt, är idag svårt att bedöma. Åkerbruket svarade möjligen för 10% av människornas dagliga behov, medan animalieproduktionen stod för 33%. Den återstående delen av födan måste ha kommit från jakt och fiske. Man har visserligen funnit bl a hasselnötter och hallon i kulturlagren vid Lingnåre men de kan inte ha utgjort någon nämnvärd del av kosten.

Fördelningen av husdjuren under medeltiden skiljer sig inte på något markant sätt från vikingatiden. Boskapsinnehavet kan ha varit 2 hästar, 7 nöt och kvigor, 11 får och getter samt 1 svin, vartill kommer ungdjur i form av 2 kalvar samt 5 lamm och killingar. Dessutom fanns ett okänt antal höns. Det innebär att man behövde ca 45 ha slåttermark för djurens vinterbehov. Undersökningar av makrofossil har visat att man även utnyttjade torrare ängsmarker.

Åkerarealen har antagits uppgå till 1,4 hektar ensädesåker per gård. Åkerbruket svarade möjligen för 15% av det dagliga kaloribehovet, medan animalieproduktionen uppgick till 45%. Jakt och fiske hade minskat i betydelse och uppgick till 40% av födan.

Markanvändning i Lingnåre

Lingnåre ligger ca 2,5 km väster om Hållnäs kyrka. Området begränsas i söder av skogs- och myrmarker som ligger över 10-meters nivån. I norr finns lågt liggande sankängar. Längst i väster skjuter en nordgående moränrygg ut i ängslandskapet. För tusen år sedan låg Lingnåre i anslutning till en fjärd (fig. 1). Det var först under sent 900-tal som Barknåre och Lingnåre fick permanent bebyggelse. Den förhistoriska bebyggelsen i Lingnåre bestod av flera byggnader, bl a ett bostadshus på ca 50m2 samt fähus och bodar.

Ett gravfält med ett 30-tal gravar ligger 150 m VSV om den vikingatida boplatsen Här står den ena av de två befintliga runstenarna i Hållnäs socken. Den restes i slutet av 900-talet. Under senare tid har den flyttats till sitt nuvarande läge.

Boplatsen övergavs under 1100-talet och ersattes av nya byggnader omkring 200 m längre mot syd-ost. Den medeltida byn bestod av åtminstone två gårdar och var också mer differentierad med separata byggnader för olika behov. Det faktum att den medeltida byn inte placerades i anslutning till den nya kustlinjen pekar på den ökande betydelsen av boskapsskötsel. Havet som näringskälla var inte längre av samma avgörande betydelse som tidigare. Byn ödelades omkring år 1350 av okänd anledning.

Lingnåre var obebodd under omkring 200 år. Under slutet av 1500-talet återuppstod byn men denna gång vid Ängvreta norr om Lingnåre. Enligt skattelängderna utnyttjades Lingnåre som äng och betesmark av människorna från Ängvreta vid den tiden. År 1638 och 1683 beskrivs området som ängsmark. Området markeras som äng på den första kartan över området från år 1757-58 och användes inte för odling före 1800-talet, enligt laga skifteskartan från åren 1857-58.

Under 1800-talet återupptogs åkerbruket på de sedan äldre medeltid övergivna åkrarna. I anslutning till åkrarna finns mer eller mindre slutna skogar som ännu bär tydliga spår av att ha varit äng bl a genom många röjningsrösen.

Som en följd av den medeltida ödeläggelsen rymmer Lingnåre idag ett i stora delar bevarat kulturlandskap framvuxet under vikingatid och äldre medeltid.

Litteratur:

- Broberg, A. 1990. Bönder och samhälle i statsbildningstid. En bebyggelsearkeologisk studie av agrarsamhället i Norra Roden 700-1350. Uppsala fornminnesförenings tidskrift 52.
- Engelmark, R. 1982. Växtmaterial från Lingnåre. Arkeologiska inst. vid Umeå univ.
- Myrdal, J. 1985. Medeltidens åkerbruk. Agrarteknik i Sverige ca 1000 till 1520. Nordiska museets samlingar 105.
- Ranheden, H. 1989. Barknåre and Lingnåre. Human impact and vegetational development in an area of subrecent land uplift. STRIAE vol 33. Societas Upsaliensis pro Geologia Quaternaria
- Stridsberg, E. 1992. Hållnäsbygden under kolskogsepoken 1626-1926. Meddelanden serie B 77. Kulturgeografiska institutionen. Stockholms universitet.
- Windelhed. B. 1995. Barknåre by. Markanvändning och bebyggelse i en uppländsk by under tusen år. Meddelanden serie B 92. Kulturgeografiska institutionen. Stockholms universitet.

SKÖTSELPLAN

Syfte

Syftet med kulturreservatet är att bevara och utveckla ett unikt kulturlandskap som speglar en tusenårig samhällsutveckling, genom att på ett överskådligt sätt visa markanvändningen och dess förändring från vikingatid och tidig medeltid till modern tid.
Den övergripande inriktningen på skötseln är

- att genom betesdrift och åkerbruk återuppta hävden så att den vikingatida och medeltida markanvändningen framgår.
- att öka förutsättningarna för den biologiska mångfald som i ett historiskt perspektiv är representativ för denna typ av hävdade odlingslandskap.
- att kunna bedriva vetenskapliga undersökningar kring frågor om vikingatida och medeltida levnadsvillkor.
- att genom pedagogiska insatser öka värdet av allmänhetens besök av Lingnåre

Övergripande mål

Målet är att alla ytor som tidigare brukats som åker, betesmark och äng röjs fram och åter tas i bruk; de f.d. boplatserna, gravfältet samt äldre vägar och stigar inom hela området röjs fram och hålls synliga. Efter restaurering och återupptagen hävd skall det vara möjligt för besökare att förstå livsvillkoren för de familjer som bodde och verkade i Lingnåre under vikingatid och tidig medeltid, samt att vid en vandring genom området kunna följa markanvändningens utveckling och förändring genom århundradena.

Det har beräknats att åkermarken vid Lingnåre under tidig medeltid omfattade ca 3 ha och ängsbruket ca 45 ha. Därutöver nyttjades stora arealer skogsbetesmark. Vinterfodret hämtades främst från de sanka strandängarna. En stor del av åkermarken har brukats till idag medan merparten av ängsmarkerna har omvandlats till åker för att i sen tid börjat återbeskogas. Kulturreservatet inrymmer boplatsernas kärnområden och representerar samtliga dessa markslag.

Underlag för skötselförslagen grundas på de kunskaper om landskapets utveckling och brukande som tagits fram genom tvärvetenskaplig forskning inom det s.k. Barknåre-projektet. Av undersökningarna framgår att de vikingatida bosättningarna i området hade sin huvudinriktning mot animalieproduktion. Man kan också göra beräkningar av hur omfattande djurhållningen var och få en uppfattning om hur området närmast bosättningen bör ha utnyttjats. Intensiteten i betet har minskat med ökande avstånd från gården. Denna inriktning kommer även att eftersträvas vid dagens skötsel. Det biologiska kulturarv som utgör den samlade effekten av ett kontinuerligt brukande utgör här en väsentlig del i det långsiktiga kvalitetsmålet.

Lingnåre kommer att utnyttjas på ett sådant sätt att kunskaperna vidgas om bosättningar och människors livsvillkor med utgångspunkt i vikingatid och tidig medeltid. Det kan t ex ske genom fortsatta utgrävningar, experimentell verksamhet inom relevanta forskningsområden och fortsatta undersökningar inom de arkeologiska, kulturgeografiska, botaniska, osteologiska och agroekonomiska områdena.

Särskild uppmärksamhet skall riktas på de pedagogiska insatserna för att öka attraktionen och värdet av besök i reservatet.

****

Skötselområde 1
Åkermark(4,3 ha)

Beskrivning: Åkrar (A-F). Åkrarna ligger i ett småbrutet moränområde med flikiga åkerfigurer samt flera små vretar. I åkrarna och i direkt anslutning till dessa finns röjningsrösen. Flertalet av åkrarna utnyttjades redan under vikingatid och äldre medeltid. Därefter brukades marken som äng ända fram till 1800-talet då odlingen återupptogs.

Kvalitetsmål: Området hålls öppet så att den äldre markanvändningen som åker framgår.

Skötselmål:
Åkrarna brukas på småskaligt traditionellt vis med växelbruk där detta kan genomföras. Övrig åkermark sköts genom betesdrift eller slåtter. Här och var finns f.d. åkerytor som inte brukats under senare år. Dessa röjs och ingår i skötselområdet.

Röjningsrösen röjs och gallras. Endast fåtaliga träd tillåts utvecklas. Eventuellt kan de kvarvarande träden hamlas. Buskskiktet gallras med målet att gynna bärande buskar såsom nypon, måbär etc.
1C ingår för närvarande inte i reservatet. Är belägen nordost om vägen. Samma mål som övrig åkermark.
En liten åker (1E) har börjat växa igen. Träd och buskar röjs bort och därefter brukas den som övrig åker.
Om skötselområdet används för åkerbruk bör det efterbetas för att hålla tillbaka slyuppslag på röjningsrösen. Odlas åkrarna för skall de hägnas in så att skötselområde 2 kan betas under hela sommaren. Slyuppslag röjs bort minst vart annat år.

Skötselområde 2
Vikingatida boplats, gravfält, hagmark(10,9 ha)

Beskrivning: Moränbackar och lägre sedimentmarker i anslutning till åkrarna. Delvis skogbärande med blandskog. I övrigt mer eller mindre öppna hagmarksytor.
Delar av området är idag igenväxande hage/äng. Inom 2A låg den vikingatida boplatsen och inom 2B det samtida gravfältet. Mark som inte utgjort åker brukades som i äldre tid som betesmark och äng. Senare, sannolikt under perioden 1500-1800-talen, utnyttjades området enbart som äng, därefter för bete. En liten del av området 2E, norr om vägen, finns odlingsrösen efter en tid med mycket ålderdomligt åkerbruk, möjligen medeltida. En mindre del av skogsmarken har efter avverkning markberetts och planterats. Dessutom finns en granplantering i delområde 2D. Del av 2D ingår för närvarande inte i reservatet.
En kraftledning går genom området.

Kvalitetsmål: Betesbackar i anslutning till åker. Boplats och gravfält synliggjort i ett utglesat trädskikt, med i huvudsak lövträd. Ett betespåverkat landskap är återskapat så att den vikingatida miljön är tydlig. Spåren efter de arkeologiska undersökningarna vid boplatsen är återställda. Markeringar finns som visar boplatsens läge och byggnader. Skyltar visar det vikingatida kustnära landskapet med bebyggelse och markanvändning.

Skogspartierna har karaktär av betad skog med solbelysta luckor. Synkontakt finns mellan boplats (2A) och gravfält (2B).
Kontakt skapas mellan boplats (2A), åkrar 1A-B) och f.d. ängar (3) såväl öster som väster om boplatsen. Luftledningen är flyttad eller jordförlagd.

Skötselmål: Delområdena 2A-C.
Träd- och buskskiktet utglesas starkt i anslutning till åkrar, den vikingatida boplatsen och åkermarken väster om boplatsen (20% trädtäckning). Lövträd såsom, ek, ask, getapel och hägg gynnas medan enstaka aspar, björkar och lönnar sparas.
Gravfält/gravar skall friläggas från träd. Ris från fällda träd förs bort från området och flisas eller bränns. Buskskiktet hålls glest i anslutning till gravarna. Gravarna rensas så småningom från påförda stenar från sentida odling. Det skall ske under antikvarisk ledning. Spåren efter de arkeologiska undersökningarna vid boplatsen återställs. Markeringar och rekonstruktioner utförs som skall visa boplatsens anläggningar och byggnader. Informationsskyltar framställs.

Delområden 2D-E. (Fastighen Ängvreta 2:8 ingår för närvarande inte i reservatet.)
Skötseln av skogen utförs med tanke på att skapa en artrik vegetation som är gynnsam för betesdjuren. Plockhuggning är lämpligt och virke tas ut med lätta maskiner för att undvika markskador. Riset samlas upp, bränns eller flisas, för att underlätta för betesdjuren. Även gammalt ris samlas ihop och bränns.
Gammal asp och hassel sparas. Buskar bör stå i grupper i anslutning till hällar och block.

På lång sikt bör granplanteringen inom 2D helt avvecklas och övergå till en öppen betesyta.

Området norr om vägen (2E) bör huggas och röjas för att skapa kontakt med ängarna öster om den vikingatida gården. Ett glest träd- och buskskikt skapas. Ytan brukas som betesmark. Området hägnas in och betas. Gammal taggtråd tas om hand.
På sikt skall kraftledningen flyttas eller grävas ner.

Skötselområde 3
Äng (6,9 ha)

Beskrivning: De f.d. våtängarna öster om den vikingatida gården brukades som strandäng under vikingatid och äldre medeltid. Vid denna tid hade Lingnåre direktkontakt med inskjutande vikar i en kustskärgård. Under 1600-talet anges att området vid Lingnåre brukades som äng och den markanvändningen fortsatte långt in på 1800-talet. Därefter har våtängarna dikats och har under senare tid brukats som åker. Idag pågår inget åkerbruk i delområdet. Några f.d. åkrar har planterats med gran med mycket varierande resultat. Inom området finns även en låg moränrygg som inte

varit uppodlad men betad. Där växer enar och fortfarande finns flera växter som gynnas av bete.

Kvalitetsmål: Våtängarna hålls öppna genom bete eller slåtter så att det är möjligt att förstå varför gården en gång placerats på en udde i det grunda havet med våtängar i anslutning till vattnet. Moränbackarna ingår i betesmarken med ett mycket glest trädskikt och spridda enar.

Skötselmål: Granplanteringarna avvecklas. Ängsmarken restaureras och/eller sköts genom betesdrift. Några broar bör läggas över dikena för att underlätta brukandet av området. Vid behov underhålls befintliga diken. Moränbackarna huggs så att ett mycket glest trädskikt återstår. Enarna röjs så att endast välväxta och spridda enar sparas.

Skötselområde 4
Medeltida boplats, betespräglad skog (2,6 ha)

Beskrivning: Medeltida boplats med ett flertal grunder, källare och brunnar. Byn övergavs under 1350-talet.

Kvalitetsmål: Boplatsen är synliggjord med områdets lämningar av bebyggelse och anläggningar markerade eller rekonstruerade. Arkeologiska undersökningar har genomförts för att öka kunskapen om och förståelsen för Lingnåres bebyggelse- och kolonisationshistoria.

Skötselmål: I skötselområdets östra del finns husgrunder i en granplantering. Granarna avlägsnas och området betas och ett glest trädskikt med hasselbuketter. Det kan ske i etapper genom successiv utglesning om inte bete omedelbart kan tryggas. Riset samlas ihop och avlägsnas ur området. Området städas och återställning utförs efter moderna verksamheter. Rekonstruering av undersökta bebyggelselämningar utförs. Skyddsåtgärder vidtas kring de arkeologiska bebyggelselämningar som kan behöva skyddas från betesdjur eller besökare.

Skötselområde 5
Betespräglad skog (9,5 ha)

Beskrivning: Blandskog med några bestånd av ren gran. Några hyggen finns inom delområdet.

Kvalitetsmål: Olikåldrig betespräglad blandskog.

Skötselmål: I huvudsak blädningshuggning.

Hygget inom delområdet 5A planteras inte igen utan man förlitar sig till självföryngring. Hassel och lövträd gynnas. Röjning av slyuppslag så att blandskog med hasselbuketter på sikt bildas. En ålderdomlig väg leder från gravfältet i sydlig riktning mot landsvägen. I anslutning till vägen finns två förhistoriska gravar. Vägen och gravarna röjs regelbundet så att de är väl synliga.

Söder om åker 1A finns ett område som tidigare varit använt som åker/äng med ett stort antal röjningsrösen. Dessa rösen röjs fram.

Delområde 5B öster om Ängvretavägen består av ett bestånd gran som kan slutavverkas. För övrigt glesas träden ut genom plockhuggning. Riset tas om hand. Skogen betas.

Skötselområde 6
Fritidstomt

Beskrivning: Tomt med fritidshus.

Kvalitetsmål: Beteshage med medeltida bytomt. Skötseln anpassas successivt efter genomförda arkeologiska undersökningar.

Skötselmål: På tomten finns flera medeltida grunder som är del av den medeltida boplatsen. Fastigheten löses in och byggnaderna tas bort. Akeologiska undersökningar skall genomföras efter särskild ansökan enligt KML. Området ska på sikt ingå i delområde 4.

Anordningar för besökare

Parkeringsplatser: anlägges öster om den medeltida boplatsen samt en mindre utmed landsvägen mot Sikhjälma.

Strövstigar anordnas så att de i huvudsak följer befintliga brukningsvägar i området.

Information om det beskrivna området lämnas på informationsskyltar, som placeras på lämpliga ställen inom området.

<u>Underlagsmaterial</u>

- Broberg, A. 1990. Bönder och samhälle i statsbildningstid. En bebyggelsearkeologisk studie av agrarsamhället i Norra Roden 700-1350. Uppsala fornminnesförenings tidskrift 52.
- Engelmark, R. 1982. Växtmaterial från Lingnåre. Arkeologiska inst. vid Umeå univ.
- Ranheden, H. 1989. Barknåre and Lingnåre. Human impact and vegetational development in an area of subrecent land uplift. STRIAE vol 33. Societas Upsaliensis pro Geologia Quaternaria
- Storskifteskartan över Ängvreta by 1785-87.
- Laga skifteskartan över Ängvreta by 1857-58.
- Ekonomiska kartan 1952, LMV
- Fastighetskartan 2004, LMV

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Karta med reservatsgränser
3. Karta med skötselområden
4. Översiktlig botanisk inventering

Bilaga 1

0 5 10 km

Översiktskarta. Norduppland. Lingnåre inringat.

Kartbilaga 2.

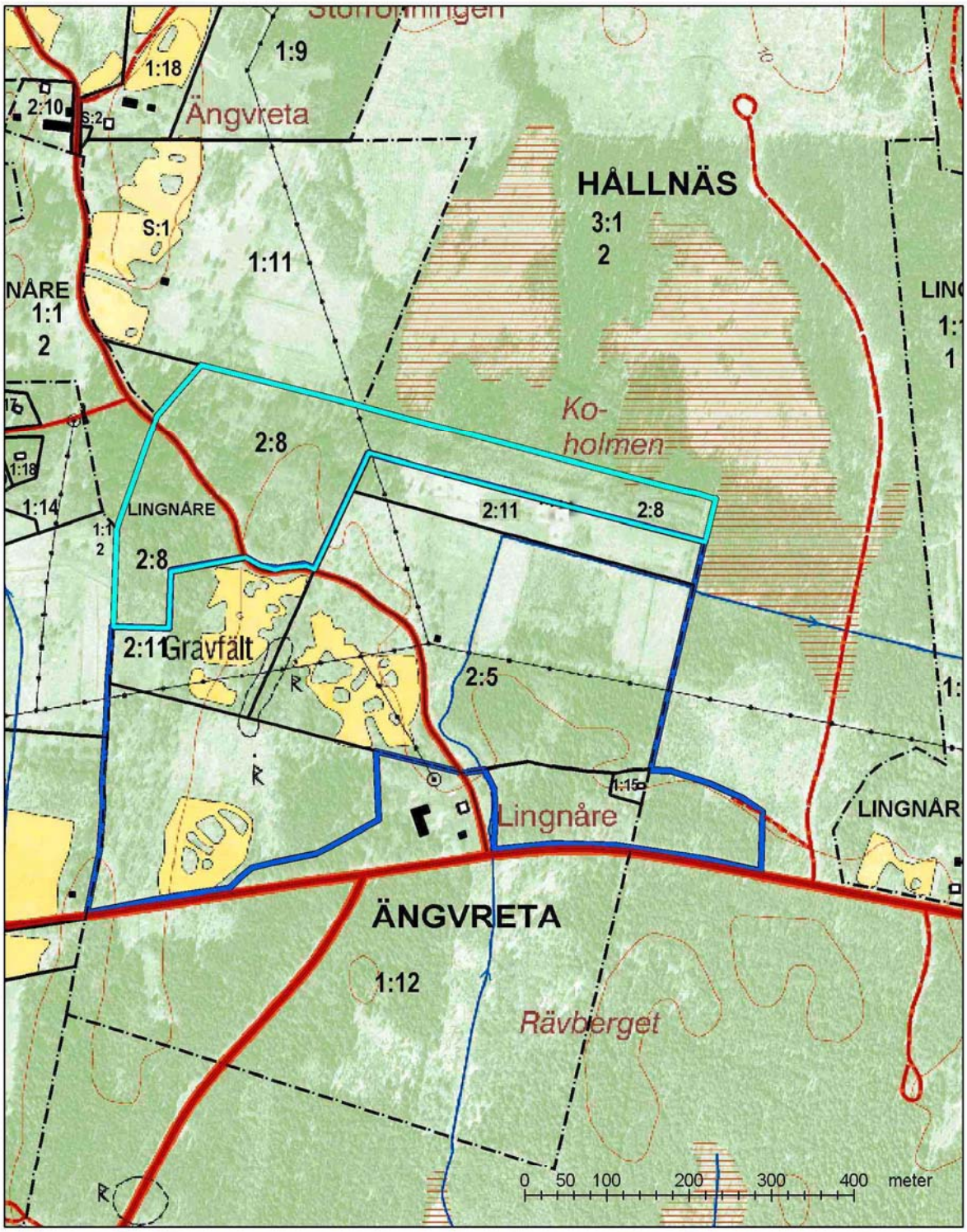

Fastighetskarta med reservatsgränser

Teckenförklaring

Reservatsgräns 2004

Framtida planerad gräns

Kartbilaga 3.

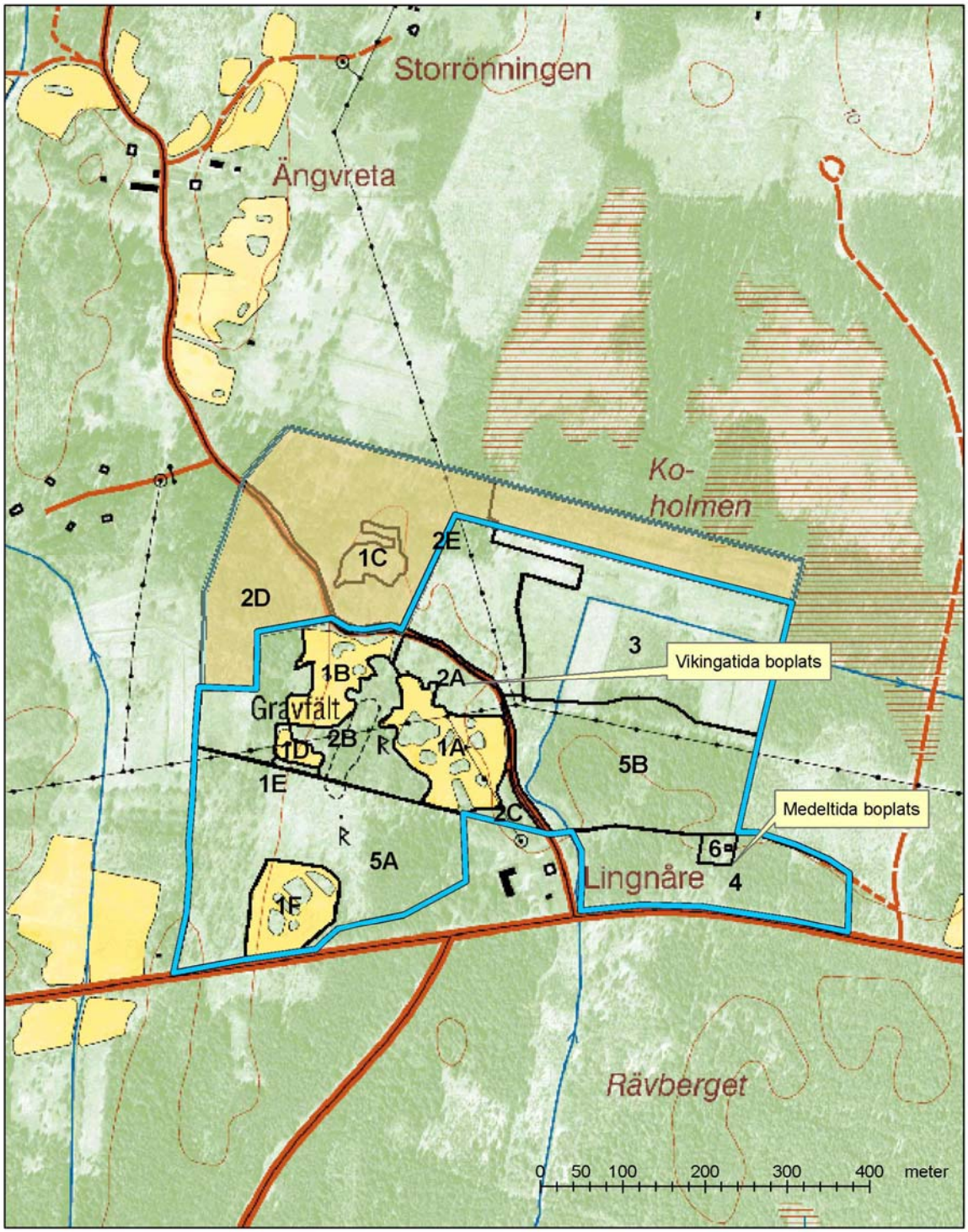

Lingnåre kulturreservat.
Delområden 1-6 enligt skötselplan.

Teckenförklaring

- Reservatsgräns 2004
- Framtida gräns
- Skötselområden 1-6

Bilaga 4.

Översiktlig botanisk inventering i Lingnåre.

Sven-Olof Borgegård. Fältarbete utfört under oktober månad 2001.

Delområde 1
Brukade åkrar. Ej inventerade.

Delområde 2
Trädskiktet är varierande från i stort 100% krontäckning på marken till helt öppna ytor. Ett flertal trädarter växer i delområdet bl. a björk, ask, lönn, gran, ek, rönn, asp, tall, klibbal, och sälg. Bland buskarna finns hassel, en, hartsros, måbär, olvon, skogstry och brakved.
Fältskikt är delvis artrikt med bl a brudbröd, kungsmynta, gulmåra, backnejlika, mandelblomma, femfingerört, tjärblomster, gul fetknopp, kärleksört, gråfibbla, vitmåra, liten blåklocka, stor blåklocka, stenbär, darrgräs, bockrot, rödklint, älväxing, stensöta, stenbräken, fårsvingel, smalbladig ängsgröe, rödven, piprör, kråkvicker, rölleka, skogsklöver, rödklöver, väddklint, åkervädd, daggkåpa, ängssyra, grässtjärnblomma, smörblomma, hundkäx, liljekonvalj, hässlebrodd, skogsknipprot, vårärt, spenört, träjon, lingon, teveronika, midsommarblomster, johannesört, ängsviol, bergslok, lundgröe, blåsippa, älgört, tuvtåtel, blåbär, brudborste, skogsfibbla, smultron, gullris, häckvicker, gul svärdslilja.

Delområde 3
Den f.d. våtängen har övergivits som åkermark och där växer förutom partier med planterad gran även högörter och gräs såsom åkertistel, kvickrot, älgört, krusskräppa, brudborste, strätta, brännässla, timotej, hundäxing, rölleka och ängsgröe.

Delområde 4
Trädskiktet i områdets västra del består av gran, asp, lönn, björk och tall, medan den östra delen består av 40-50 årig gran som planterats.
I buskskiktet växer måbär, hassel, en, hartsros, olvon, och skogstry,
Fältskiktet består bl. a av kungsmynta, brudbröd, vitmåra, johannesört, midsommarblomster, stor blåklocka, blåsippa, blåbär, lingon, liljekonvalj, fårsvingel och piprör,

Delområde 5
Trädskiktet i området är varierande med ett bestånd gran i dess västra del. I övriga dela växer bl. a asp, björk, gran, tall, sälg och ek.
Buskskiktet består av hassel, måbär, olvon, nypon och ask.
Fältskiktet i skogen är artrikt med bl. a träjon, piprör, lingon, midsommarblomster, johannesört, ängsviol, stenbär, blåsippa, älgört, liljekonvalj, tuvtåtel, blåbär, hässlebrodd, smultron, gullris, stensöta, örnbräken, skogsbräken, humleblomster, björkpyrola, skogsklöver, daggkåpa, skogsvicker, stor blåklocka, brunört.

<u>Delområde 6</u>
Tomt med fritidshus. Ej inventerat.